

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปัญหาทางกฎหมายของประชาชนเกี่ยวกับการฟ้องคดีปกครอง
ชื่อผู้เขียน : นายพรเทพ พรไชยา
ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวัญชัย สันตสว่าง ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ พูนศักดิ์ ไวลำรวง

ศาลปกครองเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการที่จัดตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ศาลปกครองเป็นศาลที่จัดตั้งขึ้นใหม่โดยมีหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน แม้การฟ้องคดีจะทำได้ง่าย เสียค่าใช้จ่ายน้อย โดยไม่บังคับต้องมีทนายความ ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดคิดว่าศาลจะสั่งตามคำขอได้ทุกประการ ทั้งนี้การฟ้องคดีปกครองยังเป็นเรื่องทางเทคนิคซึ่งแตกต่างกับการฟ้องคดีแพ่ง ทั้งการฟ้องคดีปกครองยังกำหนดเงื่อนไขการฟ้องคดีไว้ จากการศึกษาพบว่าปัญหาทางกฎหมายหลายประเด็นเกี่ยวกับการฟ้องคดีปกครองของประชาชน ปัญหาที่สำคัญคือ ปัญหาเรื่องเขตอำนาจของศาลปกครอง เพราะเมื่อมีคดีพิพาทเกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชนแล้ว จะนำคดีที่พิพาทนั้นไปฟ้องศาลไหน เพราะศาลปกครองมีอยู่หลายศาลทั้งศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุด โดยเฉพาะศาลปกครองชั้นต้นนั้นมีทั้งศาลปกครองส่วนภูมิภาค ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับเงื่อนไขการฟ้องคดีปกครอง แม้กฎหมายจะได้กำหนดขั้นตอนการฟ้องคดีไว้ง่ายๆ แท้ที่จริงแล้วยังมีปัญหาทางด้านเทคนิค ที่ประชาชนไม่รู้อยู่มาก เช่น เกี่ยวกับผู้ฟ้องคดี ปัญหาเกี่ยวกับการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหาย ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ศาลปกครองไม่รับคดีไว้พิจารณาเพราะผู้ฟ้องคดีไม่ได้ไปดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายในเรื่องนั้นๆ กำหนดก่อนนำคดีมา

ฟ้องศาล ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการเขียนคำฟ้องก็เป็นปัญหามากเช่นกัน โดยเฉพาะคำขอของผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 45 วรรคหนึ่ง (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งคำขอดังกล่าวไม่ได้เป็นไปตามมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คำขอส่วนมากผู้ฟ้องคดีขอในเรื่องที่ประสงค์จะให้ศาลปกครองลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐในทางวินัยหรือทางอาญา เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น เรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งศาลปกครองไม่มีอำนาจสั่งตามคำขอดังกล่าวได้ กรณีปัญหาเกี่ยวกับอายุความในการฟ้องคดีก็เป็นปัญหาที่สำคัญ เพราะผู้เสียหายนำคดีที่พ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีแล้วมาฟ้องศาล เช่น คดีที่ขาดอายุความร้องทุกข์ก่อนที่จะโอนมาเป็นคดีของศาลปกครอง หรือกรณีที่ไม่ได้ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมภายในอายุความพอมีการจัดตั้งศาลปกครองแล้วนำคดีนี้มาฟ้องยังศาลปกครอง ซึ่งศาลก็จะไม่รับฟ้องไว้พิจารณาได้

ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบกับศาลปกครองของต่างประเทศ เห็นว่าศาลปกครองควรมีตัวอย่างของคำฟ้องกำหนดออกมาให้มากขึ้นให้ผู้ฟ้องคดีใช้ก่อนในระยะแรกเพื่อจะได้ง่ายแก่การฟ้องคดีและเป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน ส่วนการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายก่อนนำคดีมาฟ้องศาลนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่พิพาทกับประชาชนควรจะอธิบายหรือชี้แจงขั้นตอนและหลักเกณฑ์การปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องนั้น ๆ ให้ชัดเจน หากจะต้องมีการอุทธรณ์หรือโต้แย้งในเรื่องใด ก็จะต้องแจ้งให้คู่กรณีทราบทันทีโดยมีพยานหลักฐานที่ตรวจสอบได้ แม้เรื่องที่อุทธรณ์หรือโต้แย้งนั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาก็ควรแจ้งให้คู่กรณีทราบว่ารู้ผลภายในระยะเวลาใด หรือสิ้นสุดเมื่อใด โดยหมายเหตุดังกล่าวโดยหลักหากยังไม่ได้รับแจ้งผลขั้นสุดท้ายก็นำเรื่องไปฟ้องศาลปกครองยังไม่ได้ ส่วนเรื่องทนายความแม้กฎหมายจะไม่ได้บังคับว่าต้องมีทนายความในระยะเริ่มแรกน่าจะให้ทนายความเข้ามาช่วยเหลือประชาชนผู้ฟ้องคดีบ้างโดยเฉพาะประชาชนผู้ยากจน เพื่อตัดปัญหาด้านค่าใช้จ่ายอาจเป็นในรูปแบบที่ขอให้ศาลปกครองจัดให้มีทนายความอาสาเข้ามาช่วยเหลือประชาชนก่อน ศาลปกครองอาจจะให้ความช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายตามสมควร หรืออาจจะเป็นทนายขอแรงจากสภาทนายความส่งมา ในกรณีอายุความคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดและสัญญาทางปกครองนั้นน่าจะขยายออกไปมากกว่า 1 ปี ตลอดจนควรจะบัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องคดีอนาถาเพิ่มเติมด้วย

ABSTRACT

TE164215

Thesis Title : Legal Problems Regarding the Filing of
Administrative Case

Student's Name : Mr. Porntape Pornchaiya

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2002

Advisory Committee :

1. Asst. Prof. Dr. Khuanchai Santaswang	Chairperson
2. Asst. Prof. Dr. Punsak Vaisamruat	

An administrative court is an institution that uses the judicial power newly established according to Constitution of the Kingdom of Thailand 1997 and, the Act on Establishment Administrative Court and Administrative Court Procedure, B.E. 1999. An administrative court was established recently. The purpose of this court is to protect the rights and freedom of people. It is easy to file administrative case and the expenditure is not too high. Furthermore, it is not compulsory to have a lawyer in a lawsuit. People always expect that the administrative court judges might make decision in such a way as that he requested. Due to the conditions stated for filing administrative case, it generates the differences between filing civil case and administrative case. Moreover, filing administrative case is technical issue. According to the study, it was found that an important problem among several points of legal problems concerning the filing of administrative case filing was administrative court jurisdiction because when there was a dispute case arisen between administrative agencies or state officials and the private. It was not clear which

a court such a dispute should be brought to as there were many administrative courts which were composed of both first instance courts and supreme administrative court, One of important problems is that, for a problem involving filing of an administrative case, although it is not defined about stages of suing easily, in fact, it still has a lot of technical problems that people do not know such as problems relating to a sure and problems concerning a remedy of trouble or damage which is another one of importance problems that makes the administrative court refuse to receive a case for consideration because the sure does not go to carry out as specified by the law in that matter prior to bringing the case to be sued in the court. For a problem concerning writing of plaint, there are quite a lot of problems especially a sure application according to article 45, first paragraph (4) of Administrative court establishment and procedures in administrative case Act 1999 which such an application is not complied with article 72 of such act. For most of applications, the sure requests a matter intended to let the administrative court punish state officials by disciplinary or criminal actions dues to violating of the law by the officials such as a matter concerning undertaking according to criminal justice process which is not able to order by the administrative court according to such an application due to lack of power. In the area of problems relating to prescription in suing is also considered important because a person who is damaged brings a case to court such as a case that the prescription is terminated prior to transferring to be case belonging to the administrative court or in case of not being sued in the court of Justice within the prescription. When the case is brought to be sued at the administrative court after its establishment, suing may not be accepted by the court for consideration.

For the study results relating to the comparison of domestic administrative court and foreign administrative court, a pattern of complaints should be designed by the administrative court for the use of sure in the first period for easiness in suing and for being a manner of practice in the same way. Regarding the remedy of trouble and damage prior to bring a case to be sued in the court, state officials or state agencies that have a dispute with the people should explain or clarify stages and criteria in practice according to the law in that matter definitely. In case of having an appeal or argument in any matter, it has to be notified to other party immediately by having an evidence that is able to be checked, although the matter appealed or argued are under consideration, the other party should be informed when the results are to be known or terminated by making a remark that in case of not being notified of the final results, the matter is still not able to be brought for suing in the administrative court. Concerning the matter of a lawyer, although it is not compulsory by the law that is to be provided with a lawyer in the first stage, a lawyer should be somewhat allowed to assist the people who conduct suing especially those who are poor to get rid a problem of expenditure. This may be in the form that the administrative court is requested to provide the people with a volunteering lawyer to assist them before it may be possible that the administrative court provides an assistance in the matter of expenditure reasonably or it may be that a lawyer requests for assistance from the law society to deliver for this. In case of a disputable case concerning violation and of such an administrative agreement, it should be extended to more than one year including enacting of suing in forma pauper should be made as well additionally in order to grant.